

Ref. br.: 2024-1-ES01-KA220-ADU-000245715

XXI Adults

**Prilagođavanje obrazovanja odraslih
sistem za XXI vijek**

Predložak dobrih praksi

INSTITUTE for
ROMA and
MINORITIES
INCLUSION

DIPUTACIÓN
DE VALLADOLID

E-SCHOOL
EDUCATIONAL GROUP

EMPODERAR
DESENVOLVIMENTO ORGANIZACIONAL, SOCIAL, PROFISSIONAL E PESSOAL

Co-funded by
the European Union

Naziv dobre prakse

Forma-te: Platforma za kolaborativno učenje i dijeljenje resursa za edukatore odraslih

Sažetak prakse

Kratak, lako razumljiv sažetak: Šta je praksa, za koga i u koju svrhu?

Forma-te je online platforma osmišljena za podršku kontinuiranom profesionalnom razvoju edukatora za odrasle, trenera i drugih stručnjaka za obrazovanje u Portugalu. Funkcioniše i kao digitalni repozitorij i kao aktivna zajednica za učenje, gdje korisnici mogu dijeliti, pristupati i evaluirati obrazovne resurse.

Njegova primarna svrha je promoviranje kolaborativnog učenja i vršnjačke podrške putem sistema zasnovanog na kreditima koji nagrađuje dijeljenje originalnog sadržaja. Treneri zarađuju kredite prilikom učitavanja resursa (kao što su planovi lekcija, radni listovi ili alati), koji se zatim mogu koristiti za preuzimanje materijala koje dijele drugi. Ovaj recipročni model potiče osjećaj zajedništva, povjerenja i profesionalnog priznanja među edukatorima za odrasle.

Platforma također pruža ažurirane informacije o politikama obrazovanja odraslih, mogućnostima obuke, profesionalnoj certifikaciji (kao što je CCP) i pedagoškim trendovima, što je čini vrijednim središtem za sve koji su uključeni u sektor neformalnog obrazovanja.

Namijenjen prvenstveno trenerima i stručnjacima u obrazovanju, *Forma-te* poboljšava kvalitet obrazovanja odraslih olakšavajući pristup praktičnim resursima, podstičući refleksivnu praksu i podržavajući profesionalni rast kroz aktivno učešće u mreži koju vode vršnjaci.

Opis prakse – minimalno 2000 znakova

1) Kontekst / Pozadina

Koja je bila početna potreba ili problem?

Ko je bila ciljna grupa? Da li je to bio dio većeg programa ili projekta?

U Portugalu se stručnjaci za obrazovanje odraslih često suočavaju s fragmentiranim i izoliranim radnim okruženjem, posebno oni koji djeluju u kontekstu neformalnog obrazovanja ili stručnog osposobljavanja. Mnogi treneri rade samostalno ili unutar malih organizacija, s ograničenim pristupom strukturiranoj vršnjačkoj podršci, pedagoškim resursima ili mrežama za profesionalni razvoj. Osim toga, uprkos sve većem naglasku na cjeloživotnom učenju i digitalizaciji, nedostajale su centralizirane platforme koje kombiniraju pristup kvalitetnim resursima s mogućnostima za kolaborativno učenje.

Početna potreba koja je podstakla stvaranje Forma-te-a bila je da se edukatorima za odrasle pruži praktična, pristupačna i društveno vođena platforma koja bi odgovorila na nekoliko ponavljajućih izazova:

- Ograničen pristup ažuriranim, spremnim pedagoškim materijalima;
- Slaba vidljivost i prepoznatljivost rada trenera;
- Ograničene mogućnosti za razmjenu praksi i zajedničko učenje;
- Poteškoće sa snalaženjem u promjenama u regulativi (npr. u vezi sa certificiranjem kao što je CCP – Certificado de Competências Pedagógicas);
- Rastuća potreba za digitalnom pismenošću i pedagoškim inovacijama u okruženjima za učenje odraslih.

Ciljna grupa ove inicijative su prvenstveno treneri i edukatori za odrasle iz različitih sredina: oni koji rade u centrima za strukovno osposobljavanje, programima učenja u zajednici, školama za obrazovanje odraslih (ensino recorrente) i kompanijama za obuku. Međutim, ona se proteže i na tehničko osoblje, koordinate i organizacije koje se bave obrazovanjem odraslih i cjeloživotnim učenjem.

Forma-tenije pokrenut kao dio velikog projekta EU, već je proizašao iz inicijative na lokalnom nivou, utemeljene na potrebama i iskustvima edukatora za odrasle u toj oblasti. Vremenom je postao priznata referenca u portugalskom ekosistemu obuke, povezujući hiljade profesionalaca i promovirajući kulturu dijeljenja, inovacija i profesionalnog razvoja vođenog vršnjacima.

2) Ciljevi

Koji su bili ciljevi prakse? Šta je njen cilj bio poboljšati ili promijeniti?

Glavni ciljevi Forma-te-a su promovisanje kvaliteta u obrazovanju odraslih i osnaživanje trenera kroz pristup resursima, učenje od vršnjaka i profesionalno priznanje. Konkretnije, cilj prakse je:

- **Njegovati kulturu kolaborativnog učenja** među edukatorima za odrasle podsticanjem razmjene pedagoških materijala i iskustava;
- **Olakšajte pristup praktičnim, spremnim za korištenje obrazovnim resursima** prilagođeno kontekstima učenja odraslih (neformalno, strukovno, zasnovano na zajednici);
- **Promovisati profesionalni razvoj** trenera kroz reflektivnu praksu, izlaganje novim metodologijama i kontakt s doprinosima vršnjaka;
- **Podsticanje digitalnog učešća** i pismenost nudeći korisniku prilagođeno online okruženje i promovirajući korištenje digitalnih alata u svrhu obuke;
- **Podržite vidljivost i vrijednost uloge trenera/trenera**, priznavanje doprinosa putem kreditnog sistema koji nagrađuje aktivno učešće;

- **Premostiti jaz između politike i prakse**, dijeljenjem ažuriranih informacija o regulatornim okvirima (kao što su zahtjevi CCP-a) i podsticanjem prostora za informisanu debatu.

Sveobuhvatni cilj je stvaranje održivog, inkluzivnog i participativnog ekosistema za stručnjake u obrazovanju odraslih, gdje se kontinuirano učenje ne samo potiče, već i nagrađuje i olakšava kroz podršku vršnjaka.

3) Implementacija / Metodologija

Kako se praksa sprovodila korak po korak?

Koje su aktivnosti ili metode korištene?

Koliko je vremena trebalo?

Implementacija Forma-te platforme slijedila je jasnu, skalabilnu i korisniku usmjerenu metodologiju, usmjerenu na tri glavna stuba: dijeljenje sadržaja, interakcija s kolegama i upotrebljivost platforme. Proces se odvijao u nekoliko faza:

1. Razvoj i dizajn platforme

Mali tim edukatora i programera dizajnirao je platformu imajući na umu specifične potrebe stručnjaka za obrazovanje odraslih. Prioritet dizajna bio je:

- Jednostavnost navigacije;
- Autonomija korisnika;
- Čist i funkcionalan interfejs;
- Integracija kreditnog sistema kao motivacijskog mehanizma.

Sistem kredita inspirisan je principima razmjene između korisnika: korisnici zarađuju kredite postavljanjem originalnog sadržaja i mogu koristiti te kredite za preuzimanje materijala koje su drugi postavili. Ovaj model podstiče pravednost, doprinos i reciprocitet.

2. Struktura i kuriranje resursa

Platforma omogućava korisnicima dijeljenje širokog spektra resursa, uključujući:

- Planovi treninga;
- Radni listovi i vježbe;
- Praktični alati i predlošci;
- Teorijska razmišljanja ili tehnički članci;
- Zvanični dokumenti i smjernice relevantne za oblast obuke.

Svaki resurs je označen, kategoriziran i opisan od strane saradnika. Drugi korisnici mogu ocjenjivati i komentirati materijale, podržavajući kulturu kontrole kvalitete i povratnih informacija od kolega.

3. Angažman zajednice i komunikacija

Platforma je organski rasla kroz:

- Usmena preporuka i profesionalne mreže;
- Saradnja sa centrima za obuku i organizacijama za obrazovanje odraslih;
- Redovno objavljivanje informativnih članaka, biltena i pravnih novosti;
- Aktivno prisustvo na društvenim mrežama.

Vremenom je zajednica počela da se samoreguliše, a iskusni korisnici su redovno doprinosili i nudili neformalno mentorstvo putem interakcija na forumima i komentara.

4. Kontinuirano održavanje i evolucija

Kontinuirano se prikupljaju povratne informacije od korisnika kako bi se poboljšale funkcionalnosti. Redovno se dodaju nove kategorije i funkcije, kao što su:

- Tematski pozivi za dijeljenje resursa (npr. digitalna inkluzija, zelene vještine);
- Istaknuti resursi i saradnici;
- Integracija s drugim inicijativama poput Transforma-te, promovirajući pedagoške inovacije.

Vremenski

okvir:

Platforma je osmišljena i razvijana tokom perioda od otprilike 6-9 mjeseci, uz kontinuirana ažuriranja i poboljšanja od njenog pokretanja. To je kontinuirana inicijativa s dugoročnom održivošću osiguranom kroz angažman zajednice i minimalne operativne troškove.

4) Rezultati / Ishodi

Koji su bili konkretni rezultati?

Kakav je uticaj praksa imala na učesnike?

Od svog pokretanja, Forma-te je pokazao jasne i mjerljive rezultate u poboljšanju saradnje, profesionalnog razvoja i pristupa kvalitetnim resursima unutar sektora obrazovanja odraslih u Portugalu.

1. Rast zajednice

- Preko 10.000 registrovanih korisnika, prvenstveno edukatora za odrasle, trenera i tehničara za obuku;
- Dinamična i rastuća baza aktivnih saradnika koji redovno dijele i evaluiraju materijale;

- Visok nivo korisnika koji se vraćaju, što ukazuje na kontinuiranu angažovanost i zadovoljstvo platformom.

2. Raspoloživost i korištenje resursa

- Do danas je podijeljeno više od 15.000 obrazovnih resursa;
- Često preuzimanje i ponovna upotreba materijala u stvarnim kontekstima obuke, posebno u strukovnom obrazovanju i neformalnom učenju odraslih;
- Teme koje se obrađuju kreću se od obuke za osnovne vještine do digitalne pismenosti, poduzetništva, socijalnih vještina i inkluzivnog obrazovanja.

3. Pozitivan uticaj na profesionalnu praksu

- Treneri izvještavaju da se osjećaju povezanije i priznatije u svojim profesionalnim ulogama;
- Korištenje platforme dovelo je do poboljšanog planiranja i izvođenja sesija obuke, uz pristup novim idejama i metodologijama;
- Sistem ocjenjivanja i komentiranja podržava refleksivnu praksu i konstruktivne povratne informacije među kolegama.

4. Promocija kulture dijeljenja

- Model zasnovan na kreditima uspješno je podstakao razmjenu između vršnjaka;
- Vidljiv prelazak sa pasivne potrošnje resursa na aktivni doprinos;
- Pojava neformalnih mreža i mentorskih odnosa unutar platforme.

5. Doprinos politici i inovacijama

- Platforma je postala referentna tačka za pružatelje obuke i profesionalce koji se snalaze u procesu certifikacije (npr. CCP);
- Pomogao je u premošćivanju jaza između propisa i prakse, nudeći praktične alate usklađene sa službenim smjernicama;
- Integracija s inicijativom Transforma-te proširila je njen opseg kako bi uključila pedagoške inovacije, kreativne metodologije i promjene na nivou sistema.

Ukratko, Forma-te je značajno doprinio jačanju ekosistema obrazovanja odraslih u Portugalu tako što je omogućio pristup visokokvalitetnim resursima vođenim od strane zajednice i ojačao ulogu trenera kao aktivnih aktera obrazovnih promjena.

5) Priče učesnika – opcionalno

Kratki citati, lična razmišljanja ili iskustva koja dijele učesnici

„Godinama sam radila sama, stvarajući materijale od nule uz malo podrške. Forma-te mi je pomogao da otkrijem zajednicu profesionalaca koji se suočavaju s istim izazovima. Više se ne osjećam izolirano i poboljšala sam svoje sesije obuke zahvaljujući zajedničkim alatima i idejama.“ — Ana M., strukovna trenerica, Lisabon

„Dijeljenje mojih resursa dalo mi je osjećaj priznanja koji nisam očekivao. Osjećao sam se ponosno kada su drugi pozitivno ocijenili moj rad ili ostavili komentare. To me je podstaklo da budem rigorozniji i kreativniji u planiranju.“ — Carlos R., slobodni edukator za odrasle, Porto

„Pronašla sam sve što mi je potrebno za ažuriranje svog KKP-a i planiranje sesija o digitalnim vještinama. Platforma je jednostavna, prijateljska i puna praktičnog sadržaja.“ — Joana S., tehničarka za obrazovanje u zajednici, Braga

6) Faktori uspjeha

Šta je učinilo praksu efikasnom ili inovativnom?

Je li bilo nekih jedinstvenih ili kreativnih elemenata?

Nekoliko ključnih faktora doprinijelo je uspjehu i održivosti Forma-te-a kao dobre prakse u obrazovanju odraslih:

1. Model razmjene resursa zasnovan na kreditima

Inovativni sistem u kojem korisnici dobijaju kredite postavljanjem resursa – i koriste te kredite za preuzimanje materijala – stvara snažan podsticaj za doprinos. Transformiše korisnike od pasivnih potrošača u aktivne su-kreatore platforme.

2. Vršnjački vođeno i vođeno zajednicom

Forma-te osnažuje trenere stavljajući ih u središte razvoja platforme. Kvalitet i relevantnost sadržaja dolaze iz same zajednice, osiguravajući primjenjivost u stvarnom svijetu i odziv na stvarne potrebe trenera.

3. Praktična i raznolika biblioteka resursa

Platforma nudi širok izbor resursa, prilagodljivih različitim kontekstima obuke i profilima učenika. Ova raznolikost je jedna od karakteristika koje korisnici najcjenjenije koriste i podržava diferenciranu nastavu.

4. Niska prepreka za ulazak

Nisu potrebne posebne kvalifikacije ili institucionalna pripadnost za pridruživanje i doprinos, što platformu čini široko dostupnom. Njen korisnički prilagođen interfejs omogućava brzo uključivanje, čak i za manje digitalno samopouzdanе edukatore.

5. Snažno neformalno priznanje

Treneri dobijaju neformalnu potvrdu i povratne informacije od kolega putem ocjena i komentara, stvarajući pozitivnu petlju potkrepljenja. To doprinosi osjećaju profesionalnog identiteta i motivacije.

6. Integracija sa širim obrazovnim trendovima

Forma-teuskladen je s nacionalnim strategijama o cjeloživotnom učenju i obrazovanju odraslih. Njegova integracija s Transforma-teom, projektom usmjerenim na obrazovne inovacije, dodaje sloj refleksije, eksperimentiranja i pedagoške obnove.

7. Finansijska održivost i nezavisnost

Platforma funkcioniše uz minimalna sredstva, oslanjajući se prvenstveno na volonterski angažman i niske troškove održavanja. Ovaj lean model osigurava njenu otpornost i dugoročnu održivost.

Zajedno, ovi faktori čine Forma-te robusnim, inkluzivnim i inspirativnim modelom kolaborativnog profesionalnog razvoja u učenju odraslih.

7) Prenosivost / Preporuke

Može li se praksa primijeniti i negdje drugdje?

Koji su uslovi potrebni za uspješnu implementaciju?

Forma-te model je visoko prenosiv i može se prilagoditi širokom rasponu nacionalnih i lokalnih konteksta, posebno onima u kojima stručnjaci za obrazovanje odraslih djeluju u raspršenim ili nedovoljno podržanim okruženjima.

Zašto je prenosivo

- Ne oslanja se na velika sredstva ili složenu infrastrukturu;
- Koristi tehnologije otvorenog koda i intuitivan dizajn;
- Bavi se univerzalnim izazovima u obrazovanju odraslih, kao što su nedostatak povezanosti s vršnjacima, ograničen pristup resursima i profesionalna izolacija;
- Promoviše saradnju odozdo prema gore, prilagodljivu različitim kulturnim i institucionalnim kontekstima.

Uslovi za uspješnu implementaciju

1. Jasan i jednostavan kreditni sistem

Osnovni mehanizam motivacije treba biti dobro objašnjen, transparentan i jednostavan za korištenje. Mora nagrađivati doprinos bez stvaranja prepreka za pristup.

2. Početna izgradnja zajednice

Snažan početak zahtijeva identifikaciju i uključivanje grupe angažovanih edukatora ili organizacija koje su spremne da dijele sadržaj i promovišu platformu među vršnjacima.

3. Digitalno okruženje prilagođeno korisniku

Interfejs mora biti intuitivan za trenere s različitim nivoima digitalne pismenosti, posebno za one koji imaju manje samopouzdanja u korištenju tehnologije.

4. Mehanizmi kontrole kvalitete

Sistemi za recenziranje, ocjenjivanje i komentare pomažu u održavanju kvalitete i relevantnosti dijeljenih materijala bez potrebe za centraliziranim čuvarom pristupa.

5. Lokalna adaptacija

Iako se struktura može replicirati, kategorije sadržaja, jezici i reference certifikata trebaju odražavati nacionalni/regionalni okvir za obrazovanje odraslih.

6. Strateška komunikacija

Promocija putem profesionalnih udruženja, obrazovnih ustanova i društvenih medija može pomoći u povećanju angažmana i ugradnji platforme u postojeće mreže.

7. Otvorenost i povjerenje

Izgradnja kulture dijeljenja oslanja se na transparentnost, pravednost i međusobno poštovanje - vrijednosti koje moraju biti ugrađene u upravljanje platformom i etos zajednice.

Preporuka:

Organizacije zainteresirane za usvajanje ovog modela trebale bi isprobati platformu s malom zajednicom praktičara, prikupiti povratne informacije i postepeno je širiti. Posebno je pogodna za institucije za obuku, mreže cjeloživotnog učenja ili konzorcije za obrazovanje odraslih koji žele ojačati internu saradnju i eksterni utjecaj.

8) Savjeti / Savjeti za implementaciju – opcionalno

Kontrolne liste, lekcije ili savjeti za one koji žele primijeniti praksu.

Na osnovu iskustva Forma-te-a, evo nekoliko praktičnih savjeta za one koji žele primijeniti sličnu praksu u svom kontekstu:

Prije lansiranja

- **Počnite s analizom potreba**Razgovarajte s trenerima i edukatorima za odrasle kako biste razumjeli njihove glavne izazove i potrebe za resursima.
- **Neka bude jednostavno**Izbjegavajte prekomjerno komplikovanje sistema kreditiranja ili procesa otpremanja/preuzimanja. Jednostavnost je ključna za angažman.
- **Koristite alate otvorenog koda**Platforme poput WordPressa ili Moodlea (s dodacima) mogu podržati osnovne verzije portala za dijeljenje po niskoj cijeni.

Tokom implementacije

- **Pilotirajte s malom, pouzdanom grupom**Pozovite nekoliko entuzijastičnih trenera da postavite materijale i daju povratne informacije. Njihovi rani doprinosi će postaviti ton i standard kvalitete.
- **Postavite jasne smjernice za sadržaj**Razjasnite koje vrste resursa su dobrodošle, kako ih treba opisati i koji su formati prihvatljivi.
- **Koristite pripovijedanje za rast zajednice**Podijelite stvarne priče trenera koji su imali koristi od platforme za izgradnju emocionalne veze i kredibiliteta.

Nakon lansiranja

- **Kreirajte redovne izazove ili kampanje dijeljenja**Na primjer, tematske sedmice (npr. „Alati za digitalnu inkluziju“) mogu stimulirati aktivnost i obnoviti interes.
- **Proslavite najbolje saradnike:** Istaknite česte dijeljenje ili visoko ocijenjeni sadržaj putem biltena ili društvenih mreža.
- **Pružite mikropodršku**Ponudite kratke tutorijale, često postavljana pitanja ili čak sistem prijatelja za one koji nisu sigurni kako doprinijeti.

Savjeti za održivost

- **Održavajte niske operativne troškove**podsticanjem moderiranja od strane kolega umjesto stalnog osoblja;
- **Partnerstvo s institucijama**(centri za obrazovanje odraslih, univerziteti, općine) kako bi se proširio doseg i legitimnost;

- **Podsticati suvlasništvo** Omogućite korisnicima da predlože poboljšanja i osjete se dijelom evolucije platforme.

9) Naučene lekcije - opciono

Najveća iznenađenja, prepreke ili ključne zaključke tokom implementacije.

Implementacija Forma-te otkrila je nekoliko vrijednih lekcija koje su oblikovale njegovu evoluciju i mogu poslužiti kao smjernice drugima koji žele razviti slične prakse:

1. Treneri žele dijeliti - ali im je potrebna podrška

U početku su mnogi edukatori oklijevali da postave svoje materijale, bojeći se osude ili potcjenjujući vrijednost svog rada. Sistem bodova, u kombinaciji s pozitivnim povratnim informacijama od vršnjaka, pokazao se ključnim za izgradnju samopouzdanja i učešća.

2. Kvalitet proizlazi iz povjerenja, a ne iz kontrole

Umjesto stroge uredničke kontrole, platforma se oslanja na moderiranje od strane zajednice putem ocjena i komentara. Ovo je pomoglo u kultiviranju kulture osiguranja kvalitete zasnovane na povjerenju i vođene od strane kolega – manje birokratske i više osnažujuće.

3. Jednostavnost pobjeđuje nad sofisticiranošću

Pokušaji uvođenja složenih sistema filtriranja ili detaljnih okvira za označavanje stvorili su konfuziju. Korisnici su preferirali jednostavne obrasce za postavljanje sadržaja i osnovne kategorije pretraživanja. Davanje prioriteta upotrebljivosti osiguralo je širu i održiviju interakciju.

4. Priznanje vršnjaka je moćno

Neočekivano, mnogi saradnici su više cijenili vidljivost i priznanje od strane kolega nego same zasluge. Ova emocionalna dimenzija - osjećaj korisnosti, cijenjenosti i pripadnosti nečemu - postala je tihi pokretač uspjeha.

5. Zajednici je potrebno vrijeme da raste

Izgradnja participativne kulture nije trenutna. Zahtijevala je dosljednu komunikaciju, vidljivo uvažavanje doprinosa i strpljenje. Prvi mjeseci su bili sporiji, ali kada je dostignuta kritična masa, rast je postao organski.

6. Fleksibilnost omogućava platformi da se razvija

Otvorenost za prijedloge korisnika pomogla je platformi da ostane relevantna. Funkcije poput tematskih kampanja dijeljenja, novih kategorija resursa i integracije sa Transforma-te-om nastale su iz korisničkih doprinosa.

10) Fotografije koje ilustruju opisanu praksu

Molimo priložite najmanje 3 fotografije koje se odnose na opisanu dobru praksu

PROFIL PRAKSE – KONTROLNA LISTA ZA KLASIFIKACIJU

Molimo označite sve kategorije koje se odnose na vašu opisanu praksu. Možete odabrati više od jedne.

VRSTA PRAKSE

- Lzarađivanje radeći
- Međugeneracijsko učenje
- Učenje u zajednici
- Digitalno / kombinovano učenje
- Učenje od vršnjaka
- Mentorstvo / koučing
- Kulturni/kreativni pristupi
- Saradnički / zasnovan na partnerstvu
- Ostalo (navedite):

CILJNA GRUPA

- Odrasli sa niskim kvalifikacijama
- NEET (Osobe koje nisu u obrazovanju, zaposlene ili se ne obučavaju)

☐	Migranti / Izbjeglance
☐	Starije odrasle osobe
☐	Žene
☐	Osobe s invaliditetom
☐	Druge ranjive grupe
☒	Opšta odrasla populacija
OKRUŽENJE ZA UČENJE	
☐	Formalno
☒	Neformalno
☐	Neformalno
RAZVIJENE VJEŠTINE / KOMPETENCIJE	
☐	Pismenost (čitanje, pisanje, razumijevanje)
☐	Numerički rad (matematika, logičko razmišljanje)
☒	Digitalne vještine
☐	STEM (nauka, tehnologija, inženjerstvo, matematika)
☒	Lično, društveno i učenje za učenje
☒	Građanske kompetencije
☒	Poduzetništvo
☐	Kulturna svijest i izražavanje
☐	Jezičke vještine
☒	Vještine vezane za posao / strukovne vještine
☐	Zelene kompetencije
☐	Ostalo (navedite):
POTENCIJALNI KORISNICI	
☒	Nastavnici / Edukatori
☐	Administrativno osoblje
☒	Uprava škole / centra
☐	Kreatori politika / Javna uprava
☐	Nevladine organizacije / Organizacije zajednice
☐	Ostalo (navedite):

Glosar kategorija (Objašnjenje stavki kontrolne liste)

Vrsta prakse

- Učenje kroz rad – učenje kroz praktične aktivnosti, metode zasnovane na praksi kao što su radionice ili stvarni zadaci.
- Međugeneracijsko učenje – aktivnosti koje uključuju učesnike različitih starosnih grupa koji uče jedni od drugih.

- Učenje u zajednici – učenje koje se odvija unutar lokalne zajednice, često kroz angažman u stvarnom životu.
- Digitalno / kombinovano učenje – obrazovanje korišćenjem digitalnih alata (online) ili kombinacija online i metoda licem u lice.
- Vršnjačko učenje – učenje među učesnicima sličnog statusa ili iskustva, uz međusobnu podršku.
- Mentorstvo / koučing – individualna podrška od iskusnije osobe za pomoć u učenju i ličnom rastu.
- Kulturni/kreativni pristupi – korištenje umjetnosti, muzike, pozorišta, pripovijedanja itd. kao alata za učenje.
- Saradničke / partnerske – prakse koje uključuju saradnju između organizacija ili grupa.
- Ostalo (navesti) – bilo koja druga metoda koja nije navedena gore.

Ciljna grupa

- Odrasli s niskim kvalifikacijama – odrasli koji imaju nizak nivo formalnog obrazovanja ili osnovnih vještina.
- NEET-ovi – osobe koje nisu u sistemu obrazovanja, zaposlenja ili obuke (često mladi odrasli).
- Migranti / Izbjegllice – osobe koje su se doselile iz druge zemlje, a često se suočavaju s izazovima integracije.
- Starije odrasle osobe – Odrasle osobe starije od 65 godina
- Žene – prakse koje se posebno bave potrebama žena.
- Osobe s invaliditetom – osobe s fizičkim, senzornim, intelektualnim ili mentalnim zdravstvenim invaliditetom.
- Druge ranjive grupe – grupe u riziku od isključenosti (npr. dugotrajno nezaposleni, beskućnici).
- Opšta odrasla populacija – prosječni odrasli koji nisu u određenim kategorijama.

Okruženje za učenje

- Formalno – učenje u okviru zvaničnih obrazovnih sistema, certificirani kursevi (npr. škole, univerziteti).
- Neformalno – organizirano učenje izvan formalnog sistema (npr. radionice, obuka u zajednici).
- Neformalno – učenje kroz svakodnevna iskustva, bez strukturiranog kursa (npr. volontiranje, porodica).

Razvijene vještine / kompetencije

- Pismenost – čitanje, pisanje i razumijevanje tekstova (uključujući funkcionalne tekstove poput obrazaca).
- Numerički rad – korištenje matematike i logičkog zaključivanja.

- Digitalne vještine – korištenje digitalnih alata, npr. kreiranje CV-a, online alata, online platformi.
- STEM – nauka, tehnologija, inženjerstvo i matematika.
- Lično, društveno i učenje učenja – samosvijest, motivacija, timski rad, vještine cjeloživotnog učenja.
- Građanske kompetencije – aktivno građanstvo, razumijevanje demokratije i društvene odgovornosti.
- Preduzetništvo – kreativnost, inovacija, upravljanje projektima, preuzimanje rizika.
- Kulturna svijest i izražavanje – uvažavanje i stvaranje kulturnog sadržaja (npr. umjetnost, muzika).
- Jezičke vještine – sposobnost komunikacije na jednom ili više stranih jezika.
- Vještine vezane za posao / strukovne vještine – praktične vještine korisne u određenim poslovima ili profesijama.
- Zelene kompetencije – znanje i ponašanja koja podržavaju održivost i brigu o okolišu.
- Ostalo – bilo koje druge razvijene vještine (molimo navedite).

Potencijalni korisnici– grupe koje bi mogle imati koristi od primjene, prilagođavanja ili inspiracije ovom praksom u svom radnom kontekstu.

Napomena: Ove kategorije slijede okvire EU kao što su Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje (2018), Akcioni plan za osnovne vještine (2025) i Vodič za program Erasmus+ 2025 – Glosar

